

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан педагогічного факультету

Олефіренко Т.О.

(підпис)

«28» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

Психологія мотивації та аксіопсихологія
освітнього рівня магістр

(назва освітнього рівня)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 053 Психологія
(код і назва спеціальності)

ОПП Практична психологія

Шифр за навчальним планом ПП06

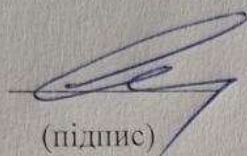
Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «*Психологія мотивації та аксіопсихологія*» затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова, протокол № 4 від 27.10.2022 р.

Розробник: *Дубініна К.В.*, канд. психолог. наук, доцент кафедри практичної психології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології

“26” серпня 2024 року, протокол №1

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Митник О.Я.

І. Опис дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів –6		Методи навчання Використання методів самостійної роботи студентів по осмисленню та засвоєнню матеріалу – самостійний пошук інформації, підготовка доповідей, написання рефератів. Використання прийомів щодо проблемного викладення матеріалу: формулювання пізнавальної задачі, порівняння різних точок зору та різних підходів.
Спеціальність 053 Психологія («Практична психологія»)	Загальна кількість годин - 180		
	Денна	Заочна	
Освітній ступень: «магістр» (освітньо-професійна програма)	Лекції:		
	25	10	
	Практичні заняття:		
Нормативна/вибіркова	11	10	
	Семінарські заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 1-й	11		Форми поточного контролю Виконання завдань для самостійної роботи студентів МКР
	Індивідуальна робота:		
Семестр 1-2-й -(денна ф.н.) 1 –2-й (заочна ф.н.)			
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (1 модуль - 2 год.. 2 модуль - 3 год.) - аудиторне: - самостійна робота	133	160	Форма підсумкового контролю Залік -1 семестр Екзамен – 2 семестр
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - Українська	47/133 ≈0,4	20/160 ≈0,1	

Предмет вивчення освітнього компоненту: мотиваційна та ціннісно-смилова сфери особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: «Психологія розвитку і вікова психологія», «Психологія особистості та персонологія», «Психологія управління та професійної кар'єри», «Психологія професійних деструкцій», «Технології сучасної психотерапії».

Мета і завдання освітнього компоненту

Метою викладання освітнього компоненту *Психологія мотивації та аксіопсихологія* є поглиблення знань з психології мотивації, формування вміння діагностувати особливості мотиваційної сфери особистості на різних вікових етапах і власному мотивуванні та клієнтів до змін в умовах надання психологічних послуг, а також теоретична та практична підготовка психолога-магістра для роботи з ціннісно-смисловою сферою особистості.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту *Психологія мотивації та аксіопсихологія* є ознайомлення студентів з сучасним етапом розвитку психології мотивації та аксіопсихології, теоріями мотивів та мотивації, теоріями цінностей та аксіогенезу, з методологічним забезпеченням психологічного дослідження мотивації; навчання методології, процедури і низки методик активного мотивування та самомотивування до змін в умовах надання психологічних послуг, формування умінь аналізувати складові ціннісно-смислової сфери особистості, здійснювати діагностику цінностей та ціннісних орієнтацій клієнта, реалізовувати аксіологічний підхід в соціальній комунікації.

II. Основні програмні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Результати навчання	Компетентності
ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формувати теоретичні висновки. ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації. ПР12. Здатність демонструвати знання методики викладання психології, що є підґрунтям для побудови розвивального освітнього простору на заняттях у ЗВО. ПР15. Здатність демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань та усвідомлювати психофізіологічні засади розвитку особистості, зокрема,	ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками різних професійних груп та у міжнародному контексті. СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

становлення творчої особистості.

ПР16. Здатність до рефлексії у професійній діяльності, адекватного оцінювання власних досягнень та недоліків у професійній сфері.

ПР17. Здатність застосовувати акмеологічні знання при аналізі творчих досягнень людини в професійній та особистісній сферах.

ПР18. Здатність будувати адекватну стратегію і тактику психологічної допомоги різним категоріям населення, клієнтам у різних професійних сферах діяльності щодо досягнення власного «акме», побудови власного професійного іміджу.

ПР19. Здатність використовувати різноманітні технології у здійсненні психоконсультування та психокорекції.

ПР20. Здатність орієнтуватися в теоретичних моделях психологічної допомоги, використовувати їх в різноманітних її галузях та різновидах, володіти основними процедурами, техніками та конструктами

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК11. Здатність будувати різноманітні технології розвивальних впливів на особистісно-професійний розвиток людини: технології ігromodelювання, технології психоконсультування, психокорекційні технології, технології розвитку аутокомпетентності.

СК14. Здатність надання консультативної допомоги керівникам з питань психології управління.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6 кредитів ЄКТС 180 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські	СРС
	Модуль 1. Теоретичні та прикладні проблеми психології мотивації										
1.	Тема 1. Теорії мотивів і мотивації в зарубіжній та вітчизняній психологічній науці, та практиці.	4	2	-	2	20	4	2	2	-	24
2.	Тема 2. Онтогенетичні аспекти мотивації і структури мотиву	7	4	-	3	19	3	2	1	-	22
3.	Тема 3. Методологія емпіричного дослідження мотивації різних видів	6	4	2	-	15	1,5	0,5	1	-	16
4.	Тема 4. Практикум розвитку навичок мотивування особистості	4	1	3	-	15	1,5	0,5	1	-	18
	Разом за змістовим модулем 1:	21	11	5	5	69	10	5	5	-	80
	Модуль 2. Аксіопсихологія										
5.	Тема 1. Предмет, мета і завдання аксіопсихології особистості.	3	2	1	-	10	2	1	1	-	10
6.	Тема 2. Теорії цінностей та ціннісно-сислової сфери особистості.	6	2	2	2	10	2	1	1	-	14
7.	Тема 3. Аксіогенез особистості.	5	2	1	2	10	1	1	-	-	13
8.	Тема 4. Діагностика ціннісно-сислової сфери особистості.	4	2	2	-	10	3	1	2	-	14
9.	Тема 5. Прикладна аксіопсихологія особистості	4	3	-	1	12	1	-	1	-	13
10.	Тема 6. Практична аксіопсихологія особистості та аксіологічне проектування.	4	3	-	1	12	1	1	-	-	16
	Разом за змістовим модулем 2:	26	14	6	6	64	10	5	5	-	80
Разом:		47	25	11	11	133	20	10	10		160

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	3.1.Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин (денна)	
		Всього аудит.	в т.ч. лекцій
1. 1.1	Змістовий модуль 1. Теоретичні та прикладні проблеми психології мотивації Тема 1. Теорії мотивів та мотивації в зарубіжній та вітчизняній психологічній науці та практиці. Компоненти психологічної структури мотиваційної сфери людини. Мотиваційні змінні: потреби, мотиви, цінності, цілі, потяги, емоції, інтереси, установки, аттитюди, прагнення. Потреба як внутрішній стимул активності людини. Потреба як стан, властивість і процес. Мотив як одиниця аналізу мотиваційної сфери особистості. Зв'язок мотивації і діяльності (А.Н.Леонтьев). Підходи до визначення поняття «мотивація». Основні проблеми психології мотивації: змістовна класифікація мотивів; генезис мотивів; вимір мотивів; виявлення ситуаційних умов актуалізації мотивів; зміна, відновлення та післядія мотивації; мотиваційний конфлікт і загальна цілеспрямованість діяльності; опосередковують процеси саморегуляції і аналітична реконструкція мотивації; дієвість мотивації (Х. Хекхаузен, Д.Аткінсон, К.Альдельфер, Д.МакКлеланд). Модальність мотивів. Усвідомленість мотивів. Внутрішні і зовнішні мотиви. Довільність мотивації (В.А.Іванніков). Функції мотивації. Психологічні механізми розвитку мотивації (В.К.Вілюнас). Мотив і мотивація як гіпотетичні конструкти (Х. Хекхаузен). Генетичні зв'язки різних видів мотивів. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>основні:</i> [1-2, 4-5, 8-10]; <i>додаткові:</i> [3, 5, 8-9, 14-15].	4	2
1.2	Тема 2. Онтогенетичні аспекти мотивації і структури мотиву Особливості мотивації особистості у немовлячому періоді. Онтогенетичні аспекти мотивації у період раннього дитинства (1 – 3 роки), дошкільного дитинства, молодшого, середнього, старшого шкільного віку. Особливості мотивації дорослих. Домінуючі потреби у	7	4

	різні вікові періоди. Вікові зміни спрямованості особистості. Онтогенетичний розвиток інтересів. Вікові особливості відображення структури мотиву в свідомості. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>основні:</i> [2, 5, 9]; <i>додаткові:</i> [3, 5-10, 12-15].		
1.3	Тема 3. Методологія емпіричного дослідження мотивації різних видів Основні напрямки в дослідженні проблем мотивації: теорія інстинктів, когнітивна психологія, психологія особистості, психологія навчання, психологія активації. Експериментальна та неекспериментальна стратегії дослідження мотивації різних видів. Психодіагностичні методики дослідження мотивації різних видів (професійної, навчальної, самовизначення, саморозвитку, створення сім'ї тощо). Експериментальні плани у дослідженні мотивації. Кореляційні та кроскультурні дослідження мотивації. Організація психологічного експерименту як індивідуально-дослідна робота у психології мотивації. Ситуація вибору як ключова складова у емпіричному дослідженні мотивації. Порівняльний аналіз даних у дослідженні зовнішньої та внутрішньої мотивації, мотивації на успіх та уникнення невдач. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>основні:</i> [2, 5, 8-9]; <i>додаткові:</i> [2, 5, 7, 12-13].	6	4
1.4	Тема 4. Практикум розвитку навичок мотивування особистості Основні напрямки роботи психолога з розвитку мотиваційної сфери. Особливості розвитку мотивації у різних вікових групах. Мотивуючі чинники діяльності. Спеціальні прийоми розвитку мотивації . Мотиваційний тренінг. Техніки роботи з мотиваційними структурами. Прийоми та техніки мотивування клієнта в психотерапевтичному просторі. Психоаналітичний підхід. Гуманістичні та екзистенційні погляди на мотивацію клієнта. Страх змін як основа мотивації. Гештальттерапія про мотивацію клієнта в ситуації «тут і тепер». Арт-терапевтичні засоби стимулювання до активності. Коучинг в роботі з важкими клієнтами. Вербальні засоби мотивування: метаможелювання та Мілтон-модель ведення бесіди. Розвиток навичок самомотивації практичного психолога <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i>	4	1

	<i>основні: [1-3, 5-9];</i> <i>додаткові: [1, 3-4, 6, 8-15].</i>		
	Всього за 1 модулем:	21	11
2.1	Змістовий модуль 2. Аксіопсихологія Тема 2.1. Предмет, мета і завдання аксіопсихології особистості. Предмет і завдання аксіопсихології особистості. Визначення цінностей, ціннісних орієнтацій, ціннісно-сислової сфери особистості. Цінності в житті людини. Структура і функції ціннісно-сислової сфери особистості. Значення аксіопсихології: наукове, прикладне та практичне. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні: 2, 5-7; додаткові: 5,6,9.</i>	3	2
2.2.	Тема 2.2. Теорії цінностей та ціннісно-сислової сфери особистості. Основні підходи до визначення цінностей особистості. Філософський підхід (Г. Лейбніц, І. Кант, Г. Гегель, Л. Фейєрбах, Ф. Енгельс, представники феноменалізму). Телеологічний підхід в зарубіжній персонології. Аксіологічна проблематика у вітчизняній психології (С. Рубінштейн, О. Леонтьєв, Д. Леонтьєв, В. Богданов, А. Петровський, В. Петровський). Культурно-історичний підхід. Екзистенціалізм. Психодинамічний підхід. Феномено-рефлексивний підхід. Аксіологічна модель індивідуальної свідомості (З. Карпенко). <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні: 2, 5-7; додаткові: 5,6,9.</i>	6	2
2.3	Тема 2.3. Аксіогенез особистості. Визначення аксіогенезу особистості. Динаміка становлення і розвитку ціннісно-сислової сфери особистості. Фактори розвитку ціннісно-сислової сфери. Механізми формування цінностей: присвоєння, перетворення особистості на основі цінностей, цілепокладання та проектування. Присвоєння: ціннісне ставлення до світу, формування «Образу світу». Перетворення особистості на основі цінностей: формування ієрархічної системи цінностей особистості, «Образ Я», «Образ майбутнього», ціннісне ставлення до світу, себе, інших людей, рефлексія та самопізнання особистості. Цілепокладання: прогнозування та проектування майбутнього, життєва ціль – життєвий	5	2

	план – життєва перспектива. Інтегральна суб'єктність у виявленні ціннісно-смислової сфери особистості. Рівні суб'єктності (В. Татенко): інтенціональний, потенційний, віртуальний, актуальний, рефлексивний, експерієнтальний. Рівні суб'єктності (З. Карпенко): рівень індивіда (організму, інстинктивної активності), моносуб'єкта (діяч), полісуб'єкта (рівень особистості, свідомості), метасуб'єкта (рівень індивідуальності), абсолютний суб'єкт (універсальність). Становлення само-бутності (В. Слободчиков і Г. Цукерман): оживлення, одушевлення, персоналізація, індивідуалізація, універсалізація. Стадії морального розвитку Л. Кольберга. Типологія моральних позицій особистості Б. Братуся. Ціннісна характеристика спілкування. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні: 3,4, 5, 9; додаткові: 2, 3, 7, 8.</i>		
2.4	Тема 2.4. Діагностика ціннісно-смислової сфери особистості. Методи та методики діагностики ціннісно-смислової сфери особистості. Проективні методики та особливості їх застосування у визначенні цінностей особистості. Діалог як психологічний механізм аксіогенезу особистості: відношення «Я – Ти», «Я – Воно», «Я – Інший». Засоби виявлення цінностей у діалозі: образ (уявлення), чуттєвий образ, схема, правило, знак, символ. Стиль життя як прояв ціннісного самовизначення. Механізм самовизначення цінностей : інтенція – потенція – посіденція. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні: 2, 4-9; додаткові: 1,4,9,10,13.</i>	4	2
2.5	Тема 2.5. Прикладна аксіопсихологія особистості Обґрунтування та реалізація аксіологічного підходу в різних сферах життя особи та суспільства: соціальній роботі, державному управлінні, освіті, праві, літературі. Аксіопідхід у фаховій підготовці педагогічних та медичний кадрів. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні: 2, 5- 7, 10; додаткові: 4,5,7,12.</i>	4	3
2.6	Тема 2.6. Практична аксіопсихологія особистості та аксіологічне проектування Принцип орієнтації на норми та цінності клієнта. Ціннісні механізми: пошук – оцінка – вибір – проекція. Аксіологічне проектування як особистісне новоутворення. Критерії та показники аксіопсихологічного проектування: ціннісна орієнтація на само здійснення, оптимальні самореалізації та цілісність багатогранного існування людини, креативність у процесі саморозвитку, рефлексивна	4	3

	саморегуляція. Механізми впливу на ціннісно-смыслову сферу особистості: навіювання, емоційне зараження, наслідування, ідентифікація, рефлексія, каузальна атрибуція, емпатія. Засоби/шляхи пошуку нового смислу: альтруїзм, відданість справі, творчість, гедоністичний вибір, самоактуалізація, самотрансцендування (самопізнання). Психологічний захист в контексті аксіогенезу особистості. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні: 2, 5- 9; додаткові: 4, 5, 6, 7, 9, 12.</i>		
	Всього за 2 модулем:	26	14
	Всього	47	25

4.2. Плани семінарських та практичних занять

1 модуль

№ з/п	Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
1.	Вітчизняні та зарубіжні теорії мотивації	2
2.	Вікова динаміка мотиваційної сфери.	3
	Разом:	5

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
1.	Діагностика мотиваційної сфери особистості	2
2.	Методи та прийоми розвитку мотиваційних тенденцій.	3
	Разом:	5

Семінари

Тема 1. Вітчизняні та зарубіжні теорії мотивації (2 год.)

Зміст

1. Основні напрямки розвитку теорій мотивації у вітчизняній та зарубіжній психології.
2. Філософсько-психологічна концепція С.Л. Рубінштейна.
3. Мотивація та емоції у теорії діяльності О.М. Леонтьєва.
4. Проблема розвитку мотивації дитини у працях Л.І. Божович.
5. Б.І. Додонов про мотивацію.
6. Динамічна теорія мотивації К. Левіна.
7. Теорія ієрархії потреб А. Маслоу.
8. Емпіричні дослідження мотивації у вітчизняній науці.
9. Теорія внутрішньої мотивації.
10. Мотивація у транзактному аналізі та інших рольових концепціях.
11. Концепція Х.Хекхаузена.
12. Дослідження Д.Макклелланда та Дж.Аткінсона.

13. Основні класифікації мотивів (підхід М.Ш.Магомед-Емінова, В.Хеннінга, Е.Дісі).
14. Мотивація у неокласичній теорії управління. Е. Мейо, Г. Зіммель, Ч. Кулі.
15. Двофакторна теорія мотивації Ф.Герцберга.
16. Теорія мотивації К.Альдерфера (ERG).
17. Теорія «Х» і теорія «У» Д.Мак-Грегора.

Рекомендовані інформаційні джерела

Базові підручники (див. список п. VI даної програми).

Додаткові

[3, 5, 8-9, 14-15].

Тема 2. Вікова динаміка мотиваційної сфери (3 год.)

Зміст

1. Проблема розвитку мотивації дитини.
2. Особливості мотиваційної сфери немовлят.
3. Мотивація в період раннього дитинства.
4. Мотивація дошкільників.
5. Роль мотивації у розвитку молодших школярів.
6. Особливості мотивації підлітків.
7. Розвиток мотивації у період юності.
8. Особливості мотивації дорослих.

Рекомендовані інформаційні джерела

Базові підручники (див. список п. VI даної програми).

Додаткові

[3, 5-10, 12-15].

Практичні

Тема1. Діагностика мотиваційної сфери (2 год.)

Зміст

1. Основні підходи до діагностики мотивації.
2. Стандартизовані методики вивчення мотиваційної сфери.
3. Напівпроективні методики вивчення мотивації.
4. Проективні тести. Переваги та недоліки.
5. Комп'ютерна діагностика мотивації.
6. Вибір діагностичних процедур в різних дослідницьких ситуаціях.

Практична частина:

1. Створення комплекту психодіагностичних методів дослідження мотивації дитини раннього віку, дошкільника, молодшого школяра, підлітка, осіб юнацького та дорослого віку.
2. Проведення дослідження мотиваційної сфери дошкільників, молодших школярів, підлітків, старшокласників та дорослих за 1-2-ма психодіагностичними методиками. Письмове оформлення змісту, ходу проведення та результатів дослідження.

Рекомендовані інформаційні джерела

Базові підручники (див. список п. VI даної програми).

Додаткові

[2, 5, 7, 12-13].

Тема 2: Методи та прийоми розвитку мотиваційних тенденцій. (3 год.)

Зміст

1. Основні напрямки роботи психолога з розвитку мотиваційної сфери.
2. Особливості розвитку мотивації.
3. Мотивуючі чинники діяльності.
4. Спеціальні прийоми розвитку мотивації
5. Мотиваційний тренінг.
6. Техніки роботи з мотиваційними структурами.

Практична робота:

1. Опис методики (техніки, прийому) розвитку мотивації.
2. Підготовка консультативної бесіди для батьків, вихователів, вчителів з питань розвитку мотивації особистості у різному віці, надання рекомендацій.
3. Складання програм консультацій, тренінгів, диспутів, відеолекторіїв тощо для учнів, вчителів, батьків, студентів, викладачів, працівників з питань формування мотивації підлітка, юнаків і юнок та дорослої особистості.

Рекомендовані інформаційні джерела

Базові підручники (див. список п. VI даної програми).

Додаткові

[1, 3-4, 6, 8-15].

2 модуль

№ з/п	Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
1.	Теорії цінностей та ціннісно-смислової сфери особистості	2
2.	Аксіогенез особистості	2
3.	Прикладна аксіопсихологія особистості	1
4.	Практична аксіопсихологія особистості та аксіологічне проектування	1
	Разом:	6

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
1.	Предмет, мета і завдання аксіопсихології особистості	1
2.	Теорії цінностей та ціннісно-смислової сфери особистості	2
3.	Аксіогенез особистості	1
4.	Діагностика ціннісно-смислової сфери особистості	2
	Разом:	6

Семінарські заняття

Тема 1. Теорії цінностей та ціннісно-смислової сфери особистості

Зміст

1. Основні підходи до визначення цінностей особистості.
2. Філософський підхід (Г. Лейбніц, І. Кант, Г. Гегель, Л. Фейєрбах, Ф. Енгельс, представники феноменалізму).
3. Телеологічний підхід в зарубіжній персонології.

4. Аксіологічна проблематика у вітчизняній психології (С. Рубінштейн, О. Леонт'єв, Д. Леонт'єв, В. Богданов, А. Петровський, В. Петровський). Культурно-історичний підхід.

Рекомендовані інформаційні джерела

Базові посібники (див. список п. VI даної програми).

Додаткові : 5, 6, 9

Тема 2. Аксіогенез особистості

Зміст

1. Визначення аксіогенезу особистості. Динаміка становлення і розвитку ціннісно-смислової сфери особистості.
2. Фактори розвитку ціннісно-смислової сфери.
3. Механізми формування цінностей: присвоєння, перетворення особистості на основі цінностей, цілепокладання та проектування.
4. Перетворення особистості на основі цінностей: формування ієрархічної системи цінностей особистості, «Образ Я», «Образ майбутнього», ціннісне ставлення до світу, себе, інших людей, рефлексія та самопізнання особистості.
5. Цілепокладання: прогнозування та проектування майбутнього, життєва ціль – життєвий план – життєва перспектива.

Рекомендовані інформаційні джерела

Базові посібники (див. список п. VI даної програми).

Додаткові : 2, 3, 7, 8

Тема 3. Прикладна аксіопсихологія особистості

1. Обґрунтування та реалізація аксіологічного підходу в різних сферах життя особи та суспільства: соціальній роботі, державному управлінні, освіті, праві, літературі.
2. Аксіопідхід у фаховій підготовці педагогічних та медичний кадрів.

Рекомендовані інформаційні джерела

Базові посібники (див. список п. VI даної програми).

Додаткові : 1, 4, 9, 10, 13

**Тема 4. Практична аксіопсихологія особистості
та аксіологічне проектування**

1. Принцип орієнтації на норми та цінності клієнта.
2. Ціннісні механізми: пошук – оцінка – вибір – проекція.
3. Аксіологічне проектування як особистісне новоутворення. Критерії та показники аксіопсихологічного проектування.
4. Механізми впливу на ціннісно-смислову сферу особистості.
5. Психологічний захист в контексті аксіогенезу особистості.

Рекомендовані інформаційні джерела

Базові джерела (див. список п. VI даної програми).

Додаткові : 4, 5, 7, 12

Практичні заняття

Тема 1. Предмет, мета і завдання аксіопсихології особистості

Зміст

1. Предмет і завдання аксіопсихології особистості.

2. Визначення цінностей, ціннісних орієнтацій, ціннісно-смислової сфери особистості.
3. Цінності в житті людини. Структура і функції ціннісно-смислової сфери особистості.
4. Значення аксіопсихології: наукове, прикладне та практичне.

Рекомендовані інформаційні джерела

Базові джерела (див. список п. VI даної програми).

Додаткові : 5, 6, 9

Тема 2. Теорії цінностей та ціннісно-смислової сфери особистості

Зміст

1. Основні підходи до визначення цінностей особистості.
2. Екзистенціалізм.
3. Психодинамічний підхід.
4. Феномено-рефлексивний підхід. Аксіологічна модель індивідуальної свідомості (З. Карпенко).

Рекомендовані інформаційні джерела

Базові джерела (див. список п. VI даної програми).

Додаткові 2, 3, 7, 8, 10

Тема 3. Аксіогенез особистості

Зміст

1. Інтегральна суб'єктність у виявленні ціннісно-смислової сфери особистості.
2. Рівні суб'єктності (В. Татенко): інтенціональний, потенційний, віртуальний, актуальний, рефлексивний, експерієнтальний.
3. Рівні суб'єктності (З. Карпенко): рівень індивіда (організму, інстинктивної активності), моносуб'єкта (діяч), полісуб'єкта (рівень особистості, свідомості), метасуб'єкта (рівень індивідуальності), абсолютний суб'єкт (універсальність).
4. Становлення само-бутності (В. Слободчиков і Г. Цукерман): оживлення, одушевлення, персоналізація, індивідуалізація, універсалізація.
5. Стадії морального розвитку Л. Кольберга.
6. Типологія моральних позицій особистості Б. Братуся.
7. Ціннісна характеристика спілкування.

Рекомендовані інформаційні джерела

Базові джерела (див. список п. VI даної програми).

Додаткові : 2, 3, 7, 8

Тема 4. Діагностика ціннісно-смислової сфери особистості.

1. Методи та методики діагностики ціннісно-смислової сфери особистості.
2. Проективні методики та особливості їх застосування у визначенні цінностей особистості.
3. Діалог як психологічний механізм аксіогенезу особистості: відношення «Я – Ти», «Я – Воно», «Я – Інший».
4. Засоби виявлення цінностей у діалозі: образ (уявлення), чуттєвий образ, схема, правило, знак, символ.
5. Стиль життя як прояв ціннісного самовизначення.
6. Механізм самовизначення цінностей : інтенція – потенція – посіденція.

Рекомендовані інформаційні джерела

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдань для самостійної роботи студентів	Форми звітності
1	Опрацювання лекційного матеріалу.	Конспект лекцій з дисципліни
2	Підготовка до практичних, семінарських занять: - самостійне опрацювання змісту тем дисципліни (самоконтроль засвоєння змісту курсу). - самостійне опрацювання додаткової літератури до тем; - пошук додаткових джерел інформації по темі заняття в друкованому вигляді (монографії, науково-популярні видання, наукові та популярні статті) – в бібліотеках та в електронному вигляді – в мережі INTERNET та на електронних носіях (CD, DVD).	Виступ, доповнення на занятті
3	Підготовка реферату Орієнтовні теми рефератів: <u>1 модуль</u> 1. Психологічний зміст понять «потреба», «мотив», «мотивація». Мотивація у структурі особистості. 2. Основні проблеми у сучасній психології мотивації. 3. Історичний екскурс у психологію мотивації. Основні теоретичні підходи. 4. Полімотивованість діяльності. Особистісні та ситуаційні детермінанти мотивації. 5. Функції мотивації. Структура мотивації. 6. Мотивація та регуляція діяльності. 7. Взаємодія цінностей та мотивації у структурі регуляції розвитку. 8. Мотиваційні чинники регуляційних процесів. Експериментальні дослідження мотиваційних процесів (ефект Зейгарник, закон Єркса-Додсона, каузальна атрибуція, когнітивний дисонанс). 9. Основні напрямки розвитку теорій мотивації у вітчизняній психології. 10. Філософсько-психологічна концепція С.Л.Рубінштейна. 11. Мотивація та емоції у теорії діяльності О.М. Леонтьєва. 12. Проблема розвитку мотивації дитини в працях Л.І.Божович. 13. Б.І. Додонов про мотивацію. 14. Динамічна теорія мотивації К.Левіна. 15. Теорія ієрархії потреб А.Маслоу. 16. Вивчення зовнішньої та внутрішньої мотивації у вітчизняній та зарубіжній психології. 17. Мотивація у рольових концепціях. 18. Мотив досягнення успіху та мотив уникнення невдачі.	Реферат

	Концепція Х.Хекхаузена. 19. Дослідження Д.Макклелланда та Дж.Аткінсона. Вивчення мотивів досягнення. 20. Чинники розвитку мотивації досягнення. 21. Основні напрямки розвитку теорій мотивації у вітчизняній психології. 22. Емпіричні дослідження мотивації у вітчизняній науці. 23. Основні напрямки розвитку теорій мотивації у зарубіжній психології. 24. Емпіричні дослідження мотивації у роботах зарубіжних дослідників. 25. Основні класифікації мотивів (підхід М.Ш.Магомед-Емінова, В.Хеннінга, Е.Дісі, Х.Хекхаузена). <u>2 модуль</u> 1. Основні підходи до визначення цінностей особистості. Філософський підхід (Г. Лейбніц, І. Кант, Г. Гегель, Л. Фейєрбах, Ф. Енгельс, представники феноменалізму). 2. Телеологічний підхід в зарубіжній персонології. Аксіологічна проблематика у вітчизняній психології (С. Рубінштейн, О. Леонтьєв, Д. Леонтьєв, В. Богданов, А. Петровський, В. Петровський). 3. Культурно-історичний підхід до визначення цінностей. 4. Екзистенціалізм – теорія смислу життя. 5. Психодинамічний підхід до визначення цінностей. 6. Феномено-рефлексивний підхід до визначення цінностей. 7. Аксіологічна модель індивідуальної свідомості (З. Карпенко). 8. Інтегральна суб'єктність у виявленні ціннісно-сислової сфери особистості (В. Татенко). 9. Становлення само-бутності (В. Слободчиков і Г. Цукерман). 10. Стадії морального розвитку Л. Кольберга. 11. Типологія моральних позицій особистості Б. Братуся. 12. Ціннісна характеристика спілкування.	
4	Створення комплексу психодіагностичних методів дослідження мотивації дитини раннього віку, дошкільника, молодшого школяра, підлітка, осіб юнацького та дорослого віку.	Тека із психодіагностичним інструментарієм
5.	Проведення дослідження мотиваційної сфери дошкільників, молодших школярів, підлітків, старшокласників та дорослих за 1-2-ма психодіагностичними методиками. Письмове оформлення змісту, ходу проведення та результатів дослідження.	Тека із інтерпретацією результатів дослідження
6.	Складання програми роботи психолога, підбір загальних умов, шляхів та способів ефективного розвитку мотивації дитини дошкільного віку, учнів початкових класів, підлітків, старшокласників, дорослих.	Текст програми
7	Підготовка консультативної бесіди для батьків, вихователів,	Текст

	вчителів з питань розвитку мотивації особистості у різному віці, надання рекомендацій.	бесіди
8	Складання програм консультацій, тренінгів, диспутів, відеолекторіїв тощо для учнів, вчителів, батьків, студентів, викладачів, працівників з питань формування мотивації підлітка, юнаків і юнок та дорослої особистості.	Текст консультації, тренінгу, диспуту, відеолекторія
9	Розробка таблиці «Динаміка становлення та розвитку ціннісно-смислової сфери особистості в онтогенезі»	Таблиця
10	Розробка комплексу методів та діагностичних методик дослідження ціннісно-смислової сфери особистості	Перелік методик
11	Аксіологічний аналіз української народної казки, художнього твору та художнього фільму (обсяг – до 2-х сторінок)	Аналіз
12	Підготовка до Модульних контрольних робіт	Відповіді на тестові запитання

V. Контроль якості знань студентів

Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі поточного та підсумкового видів контролю.

5.1 Форми і методи поточного контролю

Поточний контроль здійснюється періодично в межах поточних навчальних тем та має навчальний характер. Поточний контроль передбачає:

- Усне опитування на практичних, семінарських заняттях.
- Аналіз доповідей, повідомлень, есе.
- Оцінювання і аналіз виконаних завдань самостійної роботи.
- Модульний контроль проводиться у формі тестування.

Орієнтовні завдання до Модульного контролю (тестові завдання).

1 модуль

1. Чи погоджуєтесь Ви з визначеннями науковців, що «Мотивація – це: система мотивів, що визначає конкретні форми діяльності або поведінки людини; спонукання до дії; динамічний процес фізіологічного та психологічного плану, керуючий поведінкою людини, який визначає її організованість, активність і стійкість; здатність людини діяльно задовольняти свої потреби; система взаємопов'язаних і підпорядкованих мотивів діяльності особистості, що свідомо визначають лінію її поведінки?

А) Погоджуюсь.

Б) Не погоджуюсь.

2. Вставте пропущене слово. До структури мотиву (за Є. Ільїним) входять три блоки психологічних компонентів: блок потреб, блок _____ і цільовий блок.
(напишіть)

3. Чи всі функції мотивів перелічено (збуджуюча, стримуюча, регулююча, керуюча, контролююча, змістоутворююча)?

А) Так.

Б) Ні.

4. Мотив це _____.
(продовжіть речення)

5. Які потреби займають другий щабель в ієрархії потреб за А. Маслоу?

А) потреби у повазі;

Б) потреби у безпеці;

В) потреби у приналежності;

Г) естетичні потреби.

6. Підпорядкування мотивів у поведінці характерне для дитини:

А) Раннього віку.

Б) Дошкільного віку.

В) Молодшого шкільного віку.

Г) Підліткового віку.

7. У ранньому дорослому віці особливо важливим є формування мотивацій стосовно основних рішень цього періоду життя: одруження і неодруження, вибір професії та професійної діяльності. Таке твердження є:

А) вірним;

Б) невірним.

1. Хто ввів поняття «аксіопсихологія»?

- А) Б. Братусь.
- Б) Д. Леонтьєв
- В) О. Леонтьєв
- Г) З. Карпенко

2. Феномен, який об'єктивно за своєю природою є благом для людини, спрямованим на її ствердженням у бутті, реалізації її творчих можливостей, це:

- А) потреби;
- Б) інтереси;
- В) цінності;
- Г) спрямованість.

3. Психологічне тлумачення цінностей представлено у двох значеннях:

- А) у формі об'єктивно існуючих ідей, предметів, явищ;
- Б) в якості суб'єктивно значущих для людини ідей та якостей.

4. Механізмами формування цінностей особистості є:

- А) присвоєння цінностей;
- Б) пошук і оцінка;
- В) вибір і проекція;
- Г) перетворення особистості на основі цінностей;
- Д) цілепокладання.

5. Цілісний процес розвитку ціннісно-смислової сфери особистості називається

- А) самоактуалізацією;
- Б) аксіогенезом;
- В) аксіопроєктування.

6. До рівнів прояву цінностей відносяться:

- А) мотиваційні ставлення;
- Б) емоційно-ціннісні характеристики;
- В) спонукальні чинники;
- Г) смислові установки.

7. На які групи поділяє цінності М. Рокіч?

- А) термінальні та інструментальні;
- Б) духовні, соціальні, матеріальні;
- В) цінності буття та дефіцитарні цінності;
- Г) цінності-ідеали, цінності-властивості, цінності-засоби діяльності.

8. На які групи поділяє цінності А. Маслоу?

- А) термінальні та інструментальні;
- Б) духовні, соціальні, матеріальні;
- В) цінності буття та дефіцитарні цінності;
- Г) цінності-ідеали, цінності-властивості, цінності-засоби діяльності.

9. На які групи поділяє цінності С. Бубнова?

- А) термінальні та інструментальні;
- Б) духовні, соціальні, матеріальні;
- В) цінності буття та дефіцитарні цінності;
- Г) цінності-ідеали, цінності-властивості, цінності-засоби діяльності.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – Залік проводиться у 1 семестрі. Екзамен – у 2 семестрі.

Питання до заліку

1. Компоненти психологічної структури мотиваційної сфери людини.
2. Мотиваційні змінні: потреби, мотиви, цінності, цілі, потяги, емоції, інтереси, установки, аттїтуди, прагнення.
3. Потреба як внутрішній стимул активності людини. Потреба як стан, властивість і процес.
4. Мотив як одиниця аналізу мотиваційної сфери особистості. Зв'язок мотивації і діяльності (О.М.Леонтьєв).
5. Підходи до визначення поняття «мотивація».
6. Основні проблеми психології мотивації за Х. Хекхаузенем, Д.Аткінсон, К.Альдельфер, Д.МакКлеландом.
7. Мотивація досягнення успіху та уникнення невдач.
8. Основні напрямки в дослідженні проблем мотивації.
9. Онтогенетичні аспекти мотивації і структури мотиву.
10. Експериментальна та неекспериментальна стратегії дослідження мотивації різних видів.
11. Основні психодіагностичні методики дослідження мотивації різних видів (професійної, навчальної, самовизначення, саморозвитку, створення сім'ї тощо).
12. Експериментальні плани у дослідженні мотивації. Кореляційні та кроскультурні дослідження мотивації.
13. Порівняльний аналіз даних у дослідженні зовнішньої та внутрішньої мотивації, мотивації на успіх та уникнення невдач.
14. Прийоми та техніки мотивування.
15. Техніки аналізу бажань. Визначення домінуючої мотивації.

Питання до екзамену

1. Визначення цінностей, ціннісних орієнтацій, ціннісно-сміслової сфери особистості.
2. Структура і функції ціннісно-сміслової сфери особистості.
3. Основні наукові підходи до розуміння цінностей особистості.
4. Аксіологічна проблематика у вітчизняній психології (С. Рубінштейн, О. Леонтьєв, Д. Леонтьєв, В. Богданов, А. Петровський, В. Петровський).
5. Екзистенціальна психологія (В. Франкл, Р. Мей).
6. Психодинамічний підхід до цінностей (З. Фрейд, К. Юнг).
7. Аксіологічна модель індивідуальної свідомості (З. Карпенко).
8. Динаміка становлення і розвитку ціннісно-сміслової сфери особистості.
9. Фактори розвитку ціннісно-сміслової сфери.
10. Механізми формування цінностей
11. Діалог як психологічний механізм аксіогенезу особистості.
12. Стиль життя як прояв ціннісного самовизначення.

13. Обґрунтування та реалізація аксіологічного підходу в різних сферах життя особи та суспільства.
14. Принцип орієнтації на норми та цінності клієнта.
15. Ціннісні механізми: пошук – оцінка – вибір – проекція.
16. Аксіологічне проектування як особистісне новоутворення. Критерії та показники аксіопсихологічного проектування.
17. Механізми впливу на ціннісно-сміслову сферу особистості.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 70 – 79 б.
Знання модуля передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 65 – 69 б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	E: 60 – 69 б.

Розподіл балів за поточну успішність студентів

1 модуль

Вид контролю/ Кількість контрольних заходів за семестр	Максимальна кількість балів за один вид контролю	Загальна сума балів
I Модуль		
Контроль на аудиторних заняттях: - семінарських / 2 заняття - практичних / 2 заняття	До 10 балів До 10 балів	До 40 балів
Контроль самостійної роботи: - реферат - виконання інших видів робіт передбачені у підпункту 4.3 даної робочої програми	До 10 балів До 30 балів	До 10 балів До 30 балів.
Модульна контрольна робота	До 20 балів	До 20 балів
РАЗОМ:		До 100 балів

2 модуль

Вид роботи	Форми звітності	Кількість балів
Складання та захист таблиці «Теорії ціннісно-сміслової сфери особистості»	Таблиця	5
Складання та захист таблиці «Динаміка розвитку ціннісно-сміслової сфери особистості»	Таблиця	5
Аналіз переоцінки цінностей за твором Антуана де Сент-Екзюпері «Маленький Принц».	Протокол аналізу	15
Аксіологічний аналіз української народної казки: цінностей, ціннісної ієрархії, архетипів, аномії-норми	Протокол аналізу (обсяг до 2-х сторінок).	15
Аналіз механізмів переоцінки цінностей на основі художнього фільму на вибором студента.	Протокол аналізу (до 3 сторінок)	20
Екзамен		40
Всього за дисципліну		100

Порядок переведення рейтингових показників в європейські оцінки ECTS:

Оцінка за 100-бальною шкалою університету	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS
	Диференційована оцінка	Оцінка у формі заліку	
90-100 (творчий рівень)	5 (відмінно)	Зараховано	A
80-89 (високий рівень)	4 (добре)		B
70 -79 (достатній рівень)			C
65 – 69 (задовільний рівень)	3 (задовільний)		D
60-64 (задовільний рівень)			E
35-59 (низький рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання)	Не зараховано – з можливістю повторного складання заліку	FX
0-34 (незадовільний рівень)	2 (незадовільний з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Не зараховано – обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

VI. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

І модуль

1. Бутенко Д. С. Теорії мотивації: практичний аспект. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7923>
DOI: [10.32702/2307-2105-2020.5.103](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.5.103)
2. Занюк С.С. Психологія мотивації: Навч. посібник. К.: Либідь, 2002. 304с.
3. Колот А. М. Мотивація персоналу : підручник / А. М. Колот, С. О. Цимбалюк. К. : КНЕУ, 2011. 397 с.
4. Конспект лекцій з курсу “Теорія мотивації” / Укладач О.В. Прокопенко. Суми: Вид-во СумДУ, 2006. 171 с.
5. Кудріна Т.С. Психологія мотивації: підручник. К.: Видавничо- поліграфічний центр "Київський університет", 2008. 239 с.
6. Лук'янченко Н. Д. Бунтовська Л. Л. Мотивація персоналу: Навчальний посібник. Донецьк, ДонНУ, 2004. 302 с.
7. Маслова С.О. Кононюк К.Є. Мотивація як фактор ефективності праці. *Вісник ЖДТУ*. 2018. №2. С.85-89.
8. Навчальний посібник до проведення семінарських та практичних занять з курсу "Проблеми мотивації поведінки та діяльності людини" для студентів професійного напрямку 6.0401 "Психологія" / уклад.: О. М. Собченко, С. В. Ігнатова ; Донец. ін-т соц. освіти, Макіїв. екон.-гуманіт. ін-т. Донецьк : Вебер, Донец. філ., 2009. 148 с.

9. Павлюк М. М. Психологія мотивації: навч.-метод. посіб. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 265 с.
10. Шпекторенко І.В. Теорія мотивації Ф. Герцберга у контексті структури професійної мобільності персоналу. *Аспекти публічного управління*. 2013. № 1. С.78-83.

2 модуль

1. Аршава І. Ф., Знанецька О. М., Носенко Е. Л. Позитивність образу Я і психологічне благополуччя особистості : монографія. Дніпропетровськ, 2011. 134 с.
2. Галян І.М. Ціннісно-сміслова саморегуляція особистості: генеза та механізми функціонування : монографія. Дрогобич: В-во «КОЛО», 2016. 402 с.
3. Життєві домагання особистості : колективна монографія / Титаренко Т. М., Лебединська І. В., Алікіна Н. В. та ін. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 453 с.
4. Карпенко З. С. Аксіологічна психологія особистості. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2009. 512 с.
5. Карпенко З. С. Аксіопсихологія особистості. К. : Міжнар. фін. Агенція, 1998. 220 с.
6. Ніцше Ф. По той бік добра і зла. Харків: Фолио, 2013. 224 с.
7. Радчук Г. Аксіопсихологія вищої школи : монографія. Тернопіль: ТНПУ. 2009. 415 с.
8. Рибалка В. В. Психологія честі та гідності особистості: культурологічні та аксіологічні аспекти : наук.-метод. посіб. К. ; Вінниця : Планер, 2010. 382 с.
9. Фромм Е. Втеча від свободи. Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. 288 с.
10. Шестаковський О. Радикалізовані європейці: цінності Євромайдану у порівнянні з європейськими. Інфографіка. Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2014/01/14/7009459/>

Додаткові

1 модуль

1. Данюк В. Мотивування як чинник активізації трудової поведінки. *Україна: аспекти праці*. 2008. №4. С.32-36.
2. Дзюбо Л., Гриценко Л. Діагностика навчальної мотивації: зб. методик. К. : Шкільний світ, 2011. 126 с.
3. Захарко О. Внутрішня мотивація як психологічний феномен. *Соціогуманітарні проблеми людини*. 2008. № 3. С. 143-150. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/spl_2008_3_19.
4. Карамушка Л. М., Філь О. А. Формування конкурентоздатної управлінської команди. Київ : Фірма «ІНКОС», 2007. 268 с.
5. Климчук В. Експериментальне дослідження явища “мотиваційного зараження”. *Соціальна психологія*. 2005. №3 (11). С. 59–71.
6. Климчук В. О. Тренінг внутрішньої мотивації : результати апробації та структура. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. № 10. С. 52-59.
7. Кобеля З., Білик Р. Показники оцінки трудової мотивації. *Україна: аспекти праці*. 2010. № 6. С. 42-47.
8. Колот А.М. Мотивація персоналу. К.: КНЕУ, 2002. 337 с.
9. Левченко Т. І. Мотивація суб'єкта в різних видах діяльності: [монографія]. Вінниця : Нова Книга, 2011. 448 с.
10. Макаренко С. С. Формування мотивації досягнень в структурі мотиваційної сфери особистості вчителя. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*, 2013. Вип. 1. С. 314–323.

- 11.Пасечнікова Л.П. Формування успішної особистості: Методичні рекомендації. Донецьк: Каштан, 2008. 72 с.
- 12.Поторій Я.І. Особливості ціннісно-мотиваційної сфери студентів. *Практична психологія та соціальна робота*. 2002. № 2. с. 36-39.
- 13.Савченко К.В. Мотивація навчання молодших школярів з початковим рівнем навчальних досягнень. *Проблеми загальної та педагогічної психології*: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / за ред. С.Д. Максименка. Київ: ГНОЗІС, 2003, т.V, ч. 3. С.276 – 282.
- 14.Семикіна М. В. Мотивація конкурентоспроможної праці: теорія та практика регулювання: [монографія]. Кіровоград: Пік, 2003. 426 с.
- 15.Тіماشкова О. А. Мотивація праці та її роль у підвищенні ефективності діяльності підприємств. *Вчені записки Інституту економіки та права „КРОК”*. 2008. Т2. № 18. С. 216 - 221.

2 модуль

1. Андрущенко В.П. Пріоритети розвитку освіти ХХІ ст. *Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності*. К.: Знання України, 2000. с. 3-11.
2. Андрущенко В., Губерський Л., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість. К.: Знання України, 2002. 587 с.
3. Бодріяр Ж. Символічний обмін і смерть. Львів, 2004. 376 с.
4. Бутківська Т. В. Ціннісний вимір соціалізації учнів. *Педагогіка і психологія*. 1997. № 1. С. 130–137
5. Ващенко І. В. Досвід міждисциплінарного дослідження розвитку цілісної особистості в контексті соціальних змін. *Психологія і особистість*. 2016. № 2 (10). Ч. 1. С. 116–127.
6. Вірна Ж. П. Аксіологія якості життя особистості. *Психологія особистості*. 2013. №1 (4). С. 104–112.
7. Власова О. І., Ващенко І. В., Данилюк І. В., Щербина В. Л. Досвід міждисциплінарного дослідження розвитку цілісної особистості в контексті соціальних змін. *Психологія і особистість*. 2016. № 2(10). С. 116–127.
8. Карпенко Є. Суб'єктно-ціннісні особливості процесу самоактуалізації особистості. *Психологія особистості*. 2012. № 1 (3). С. 59-68.
9. Кремінь В. Філософія освіти ХХІ століття. *Урядовий кур'єр*. 6 лютого 2003 року, №23
10. Кузікова С. Б. Психологічні основи становлення суб'єкта саморозвитку в юнацькому віці : монографія. Суми, 2012. 410 с.
11. Культурні цінності Європи / за ред. Ганса Йоаса і Клауса Вігандта. Пер. з нім. К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2014. 552 с.
12. Тодоров І. Я. Україна на шляху до європейської та євроатлантичної спільноти: Монографія. Донецьк : ДонНУ, 2006. 268с.
13. Черенщикова Д. Аксіокорекція педагогічного спілкування у вищих навчальних закладах засобами позитивної психотерапії. *Психологія особистості*. 2012. № 1 (3). С. 184-194.

ВІІ. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 2024/2025 н.р.¹

¹ Доповнення та зміни до робочої" програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри на початку навчального року.

VIII. Навчально-методична карта дисципліни

1 модуль

Всього -90 год., лекцій (11 год), практичних занять (5 год), семінарських занять (5 год)., самост. роб. - 69 год.

[illegible]

2 модуль

Всього -90 год., лекції – 14 год., семінарських – 6 год., практичних – 6 год., самостійної роботи – 64 год.

Всього -90 год., лекції – 14 год., семінарських – 6 год., практичних – 6 год., самостійної роботи – 64 год.

[illegible]

[illegible]

